

א שבת
אכל הרבי הקדוש
מליז'ענסק

שבת קודש * פרשת נשא
חג השבועות יו"ט שני של גלויות
תשפ"ג

תוכן הענינים

- שיעור בספר הקדוש נועם אלימלך עמוד 3
מאמר "אהבת-השם" שנאמר בחג השבועות תשפ"א עמוד 5
דרשת פרשת השבוע עמוד 7

התעוררות

השבת פרשת נשא עדיין יום טוב שני של חג השבועות, ולבני ארץ ישראל הוא אסרו חג של החג. עדיין מתנוצץ האור הגדול של היום טוב, ובפרט שהתורה נתנה בתאריך ז' סיון ובשבת שזה יום מתן תורתנו הקדושה. ולכן ביום טוב ראשון של שבועות אומרים זמן מתן תורתנו. ועל כן כל אחד יראה להמשיך את העבודה בהתמדה ובהבנה נכונה בתורה בשבת זו ממש כביום חג השבועות. ואם יש מי שהוא שהיה עיף או חלש ברוחניות ביום הראשון של החג, יתחזק ביום השבת קודש הזה להתנהג כבחג זמן מתן תורתנו ממש. ויועיל לברכה ולעבודת השם.

מובא בכלי יקר פר' אמור. שהשם לא כתב בתורה ששבועות זה יום מתן תורה, מפני שאין הבדל בין חג השבועות לשאר הימים לגבי תורה, בחג יום קודם ויום לאחר מכן ובשאר כל ימות השנה חייבים בתורה אותו דבר "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך בשכבך ובקומך" אסור לבטל רגע אחד מתורה! ולכן מיד אחרי ההתעוררות והחיזוקים מחג השבועות נמשיך מיד לקיים בנו ותשאר התורה לנצח בהתמדה בתורה בעומק ההבנה באהבה בשמחה ובטוב לבב. בברכת הפסוק טוב עין הוא יבורך שבת שלום ומבורך.

הגיליון הוא תמצית ועריכה מהשעורים הנמסרים בקו שיעורי ליזענסק 0747-962-372

הערות והארות, תגובות ועובדות בעניני ליזענסק נשמח לקבל במייל nelizensk@gmail.com

- ירגיל את עצמו להתפלל בכל כחו ובקול המעורר הפונה להדבק המחשבה לדיבור**
- * ופניו אל הכותל בתוך סידור התפלה בבוקר ובערב ולא יסתכל לצדדין מתחלת התפלה עד סופה,
 - * ובחזרת הש"ץ השמונה עשרה יעין בסידור לענות אמן בכל כחו על כל ברכה וברכה
 - * ובשעת קריאת התורה להטות אָזְנו על כל דיבור ודיבור מהקורא קורא את המגילה
 - * ולעשות עצמו כאלם בבית הכנסת אפילו קודם התפלה ואחריה עד הליכתו לביתו

פיעור צספה"ק נועס אלימלך

הרבי בספרו הקדוש מלמד אותנו הליכות חיים על פי התורה, ואפילו שיש אנשים חזקים בתעמולה ומושכים את לב האנשים להנהגות שלא על פי דרך השם וטוענים שדווקא הם ורק הם יראי השם ורק הם יודעים ומתנהגים בחסידות, לכן הקפיד הרבי לחזור ולשנן דרכי עבודת השם, ובכל פרשה מפלה דרגה ומסביר ומוסיף עוד חיזוק והנהגה נכונה בחיי היום יום שלב אחרי שלב בדרכי התורה והחסידות.

נשא את ראש בני גרשון גם הם כו'. יש לתת טעם לשבח למה לפעמים כתיב למשפחותם קודם לבית אבותם ולפעמים כתיב לבית אבותם ולמשפחותם, ע"פ הפסוק שאו את ראש בני ישראל לגלגלותם ולמשפחותם כו', כי הצדיק הוא מעלה את העולם כולו והוא נושא אותם ע"י דבקו וקדושתו, ועי"ז הוא מקרב אותם לעבודת הבורא ית"ש, וזה נקרא נשיאות ראש, לכן צוה השם שהנשיאות ראש ההוא יתנהג לפי הגלגולים, כי הצדיק היודע גלגולי הנשמות יכול לידע איזה איש יש לו נשמה קדושה, או מאיזה עולם נשמתו נלקחה, ומשה ואהרן היו במדריגה זו וידעו גלגול הגשמות, לכך צוה אותם השי"ת ב"ה" שאו את ראש בני ישראל לגלגלותם "פירוש לפי גלגול הנשמות כן תעלו אותם למעלה, אך פשוטי בני אדם אשר נשמתם אינה כ"כ במדריגה גדולה, גם הם צריכים עליה ונשיאות ראש, ולמה יגרעו, ובמה הם יכולים להנשא כיון שהם למטה? לזה צריך הצדיק לקשר אותם באבות הקדושים הכלולים מכללות ישראל, ואז יתעלו למעלה על ידם, וזהו לפעמים כתיב לבית אבותם קודם למשפחותם, על שצריכים לקשר אותם באבות תחילה כדי להעלות אותם בתוך שאר משפחות ישראל, ובאותן שהם צדיקים שנשמתם הוא מעולם העליון הוא להיפך, שמעלין אותם כסדר מתתא לעילא, מתחילה למשפחותם ואחר כך לבית אבותם, לקשר אותם עם מדריגות האבות ג"כ, ודו"ק.

הרבי מדגיש ואומר, נשיאות זה לא תואר של מנהיג ורבי או הנקרא היום אדמו"ר. נשיא הרי הם כל אחד ואחד מישראל הקב"ה קורא לו נשיא, ולאשר לא כל אחד יודע איך להתעלות ולהיות בדרגה של נשיאות ראש, כי נשיא זה לא שמתנשאים על מאן דהוא, אלא כמו שאומר המדרש על הפסוק "כי תשא את ראש בני ישראל לגולגלותם, שהקב"ה אמר למשה רבינו שבכל שנה ושנה יזקוף קומתן של ישראל, כולם. והצדיק הוא המשרת לפני השם, שומה עליו להעלות את כל אחד מישראל לפי דרכו של כל אחד ואחד, ומדגיש אך פשוטי בני אדם אשר נשמתם אינה כ"כ במדריגה גדולה, גם הם צריכים עליה ונשיאות ראש, ולמה יגרעו, ובמה הם יכולים להנשא כיון שהם למטה? והרי גם הם לבית אבותם הקדושים, והרבי מבאר שהצדיק שהוא שליח השם ללמד את בני ישראל ולזקוף את ראשם, לא לפי טבעו ותכונותיו של המנהיג אלא ללמדם לפי רוחו של כל אחד ואחד.

והרבי מדגיש ומשה ואהרן היו במדריגה זו והאיש משה עניו מאוד וכו', הרבי מאריך הרבה מאוד לאורך כל ספרו איך משה היה מסור לכלל ישראל, עד כדי שהזניח פרנסתו לגמרי ורק שמח שאנשים אחרים היו עשירים ולו עצמו היה רק פסולת. אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. אלו מנהיגים שבאמת דואגים לכלל ישראל ורק הם יכולים לעלות את נשמות בני ישראל, לזקוף את ראשם עד כדי נשיאות

או יאמר נשא כו' בני גרשון גם הם כו'. הדקדוק מלת "גם הם" הוא מיותר. ונ"ל דהנה יש ג' מיני צדיקים, יש צדיק שהוא מחמת זכות אבותיו, פירוש שבכל עת ובכל רגע הוא אומר ומתנהג על פי זה, מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי. כך הרבי אומר במפורש בכמה מקומות בספרו. ולזה הצדיק בקל יכול לבא לאור גדול. ב' מחמת שהוא מעורר את הצדיק שהיה כבר בעולם ועתה הוא בעולם העליון, על ידי שלומד תורתו, ומתנהג בדרך הטובה של צדיק זה תמיד הוא מעורר את אורו ובא לו מכחו אור גדול. ועוד יש שהוא צדיק מעצמו, ולזה הצדיק הוא בקושי קצת שיבא לאור גדול, כי יודע בעצמו שהוא צדיק ואפילו שהוא צדיק בשלימות אין יכול להגיע לאורה של תורה ולא ישפיע דרך נכונה לתלמידיו. כך מבאר בספר מאור ושמש את רבי הרבי. אך שלבו מתלהב וחושק לעבודת הבורא ב"ה בשלימות,

וזהו "אור זרוע לצדיק" פירוש האור הוא זרוע להצדיק מאבותיו, ולישרי לב שמחה "פירוש אותם הצדיקים שהם ישרי לב, מעצמם שמחה, שלבם מתלהב ומשמח לעבודתו ית'. וזהו "אז ישיר משה כו' ויאמרו לאמר" מלת "לאמר" אין לו ביאור לכאורה, וע"פ דרכנו יבואר, אז "ראשי תיבות אור זרוע, ר"ל האור הזרוע מאבותינו הקדושים עשה פעולה זאת ש". שזה שהצדיק מעורר את האור של הצדיק שכבר מת, זה הוא

תחיית המתים, שמחיה את האור של הצדיקים שכבר מתו וגם שפתותיו דובבות כו'. ועוד פעלו" ויאמרו לאמר "פירוש במה שהם אמרו שירה, פעלו" לאמר" שיאמרו גם אנחנו בניהם שירה". אשירה לה' "כו' היינו הצדיקים שחושקים ומתאווים לעבודתו ואומרים "אשירה", שאין להם עדיין אור גדול רק שנפשם חשקה, אך הצדיק העוסק בתורה לשמה יוכל לבא לאור גדול אף בלא זכות אבות. והנה בני קהת היו משאם הארון והשולחן כו', והיה להם התורה והיו יכולים לבא בקל לאור גדול ע"י התורה הקדושה, וזהו שאמר השם ית' למשה" נשא את ראש בני גרשון גם הם "כו', פירוש שגם הם יכולים לבא לאור גדול ע"י זכות אבות וכנ"ל, וק"ל.

הרבי מוסיף לבאר לנו ומדגיש לנו שלשה דברים מי יכול ללמד ולהשפיע לכלל ישראל. א. שזכות אבות זה רק כשאדם מושלם בעבודתו, אותם הצדיקים שהם ישרי לב, מעצמם שמחה, שלבם מתלהב ומשמח לעבודתו ית'. הם זוכים לאור הזרוע להם מאבותיו. ב. וכן מדגיש הרבי ואומר אך הצדיק העוסק בתורה לשמה יוכל לבא לאור גדול אף בלא זכות אבות. ג. לנהוג כמו משה רבינו ע"ה ישיר משה, "פירוש שפעלו במעשיהם הקדושים לדורות הבאים אחריהם ישיר הצדיק שבכל דור ודור, שהצדיק נקרא בשם משה,

וידבר ה' אל משה כו' וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש כו' ויעשו בני ישראל כו' כן עשו בני ישראל. נראה לפרש הכפל לשון: ויעשו בני ישראל, כן עשו בני ישראל, שהוא יתור לשון. ונראה כי אמר השי"ת ב"ה לישא את ראש בני גרשון קהת ומררי, כי רמז בזה להיות שיש ג' מיני צדיקים משונים במדרגתם זה מזה, והוא, יש צדיק הנקרא "קהת" על שם מעשיו הקדושים והטהורים, ואליו יקהת עמים ללמד להם דרכי ה' הטובים, ומשנהו הנקרא "מררי" ע"ש שמסגף עצמו בתעניתים בסיגופים המרים מרוב יראתו ופרישתו, והשלישי הוא אשר הוא כגר בארץ ושפל ברוך וענוותן גדול נבזה בעיניו נמאס, ועל שם כך נקרא "גרשום" כי אמר גר הייתי כו'. וכשיש שלשה מדרגות הקדושים הללו בישראל, אזי ניצולים משלש מדרגות אחרים, והם "צרוע זב וטמא לנפש", ולכך צוה השי"ת ב"ה לשלח מן המחנה אותן השלש.

כל שלוש הנהגות אלו הם נמצאים בצדיקים שהרבי אמר שהמה ראויים ללמד את בני ישראל כמו משה ואהרן, כמו שמשמע מדברי הרבי מפורש, ומה שכתוב "משונים במדרגתם זה מזה" הכונה שזה מדרגות שונות, דהיינו עליה במדרגות הסולם העולה בעבודת השם. מדרגה הראשונה, מעשיו הקדושים והטהורים. ומוסיף בתעניתים בסיגופים המרים מרוב יראתו ופרישתו, ועוד מוסיף הנהגה, אשר הוא כגר בארץ ושפל ברוך וענוותן גדול נבזה בעיניו נמאס, הרבי כותב כך בכמה מקומות בספרו

וישראל קדושים נביאים הם, ותיכף כשנצטוו בשלש מדרגות הקדושים, והם גרשון קהת ומררי, הבינו מעצמם הדבר שצריך לשלוח השלש אחרים מן המחנה, ולזה בא השפת יתר באמרו" כן עשו "פירוש אפילו קודם שנצטוו במצוה זו, הבינו מעצמם זה וכווננו אל האמת, ושלחו אותם למען יהיה מחניהם קדוש בשלש מדרגות הקדושות, והבן. ודוק היטב ותהיה מתוק לחיך.

ולהשלמת השיעור נביא מה שכתב תלמיד מובהק של הרבי, הרה"ק בעמח"ס מאור ושמש

שמבאר מה חידש רבינו הבעש"ט והרבי בדרכי החסידות, וממי ראוי לנו ללמוד דרכי עבודת השם באמת

הנה בדורות שהיו קודם הבעש"ט ר' ישראל זצוק"ל אף שהיו עוסקים בתורה ועבודה מ"מ לא שמו לבם לתקן אשר פגמו עד ימי זקנה ולא ידעו כחה של תשובה עד היכא מגיע. עד שעיר וקדיש מן שמיא נחית הוא הבעש"ט ז"ל ואחריו בא הרב הקדוש רבינו אלימלך ז"ל והם פתחו השער לה' שטוב לעשות תשובה בעוד שהוא איש דהיינו בימי נערותו שהאדם צריך לתקן אף מה שפגם בגילגול הראשון ומכ"ש מה שפגם מקטנותו ובימיהם התחילו להתעורר פרחים וציצים בתשובה ע"י שהם היו דבוקים תמיד בתשובה הרמתה היו ממשיכים את עולם התשובה על כל העולם והתעוררות תשובה בימי נערותו בא לאדם על ידי שמדבק עצמו בצדיקי הדור אך שני בחינת צדיקים יש יש צדיק אשר הוא מתחזק בצדקו תמיד והוא באמת צדיק גמור אבל אינו דבוק בתשובה שמכיר א"ע שהוא צדיק וזה אינו יכול להמשיך ולהדריך נערי בני ישראל שיתקנו מעשיהם בתשובה מחמת שהוא עצמו אינו דבוק בתשובה ויש צדיק יותר גבוה שאפילו על מעשיו הטובים הוא ממשמש אותם אם הם ברור וצלול בלתי לה' לבדו בלא שום פני' אחרת ותמיד הוא דבוק בתשובה שמא עשה אחת מהמצות באיזה פני' אפילו דקה מן הדקה ואחר צדיק זה ירדוף האדם וישיג וידבק עצמו בו ועל ידו יוכל לתקן מעשיו ולהגיע לתכלית עבודת ה' ועל כזה נאמר מקום שבעלי תשובה עומדים כו' כי בכח זה הצדיק לקרב ולתקן נשמות ישראל לעבודת ה' ע"י תשובה.

בוודאי צריך האדם לרדוף אחר צדיק כזה ולדבקה בו.

אהבת השם

אהבת השם יתברך היא מצוה בסיסית ביהדות, עד כדי שכל ילד קטן כשמתחיל לדבר מלמדים אותו את הפסוק "ואהבת את השם אלוקיך" אהבת השם אלוקים קשורה וחזקה היא ברגש האדם, אהבה שהקב"ה אוהב אותנו, ואהבה שאנחנו אוהבים את הקב"ה. אהבה היא בלב, אבל תמיד מתבטאת במעשים שגורמים לאהוב, ולהתאהב, ובמעשים ועובדות שנגרמים בפועל יוצא מאהבה, שהיא מצות האהבה ולכן הציווי על אהבת השם אלוקים היא בכל לבבך, ובכל נפשך, דהיינו במסירות נפש, ובכל מאודך פירושו בכל נכסיד. הוי אומר אהבה יש להפנים אהבה להקב"ה צריכה להיות מורגשת בעשייה וכן העשייה מביאה לידי אהבת הבורא ב"ה.

וכדוגמא לזה מביא הה"ק רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א שאדם יתפלל בקול רם כי הקול מעורר את הכוונה עכ"ל. כיון שעשייה מעוררת את המחשבה והרגשת שבלב. ובפרקים הבאים בעזה"י נבאר כל עניין דבר דבור אל אופנו.

פרק א'

האהבה שהקב"ה מעניק ואוהב את עם ישראל

בברכת קריאת שמע שתקנו אנשי כנסת הגדולה אנו מברכים אהבת עולם אהבה רבה אהבתנו ה' אלוקינו. בתפילת העמידה בימים טובים אנו מתחילים בברכה אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורוממתנו. בתורה, חומש דברים פרשת ואתחנן פרק ז' אהבת השם אתכם ועוד רק באבותיך חשק השם לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם בכס מכל העמים כיום הזה

ובספר הנביא מלאכי כתב בנבואתו, אהבתי אתכם אמר ה' ואוהב את יעקב. הקב"ה מעיד על אהבתו לעם ישראל ועם ישראל מעיד שהקב"ה אוהב אותו. אהבה זו היא לא רק ברגש פנימי, אלא לכן השם בחר בנו ונתן לנו חגים ומועדים ושבת קודש, כדי שנתחיד עמו. וכן נתן לנו את תורתו הקדושה כמו שאנחנו מעידים כל יום בברכת התורה שהיא דאורייתא לרוב הפוסקים אשר בחר בנו ונתן לנו את תורתו.

הקב"ה עשה מעשה חזק כדי לממש את אהבתו לנו וכמו שאמר דוד המלך ע"ה ואני קרבת אלוקים לי ובתורה פר' קבלת התורה נאמר בניס אתם לה' אלוקיכם, הקב"ה מכל ברואיו כולם יציר כפיו, בחר קירב ואוהב את האדם, ורק אותנו בני אברהם יצחק ויעקב קירב וקרא לנו בניו ונתן לנו אהוביו את תורתו. ומוסיף ואומר הרמב"ן בפר' בראשית. שהשם נתן לנו, כבוד והדר חכמה ודעת וכשרון המעשה, ומוסיף ברש"י הק'. ודומה ברוחו לעליונים, הקב"ה העמיק את אהבתו אלינו בכך שנתן לנו את תורתו הקדושה שהיא כתיבת ידו ממש. הקב"ה נתן לנו את הכתרים שלו כתרי ההוד כביכול מתנהג עמנו כאוהביו ואהוביו עד כדי שאפי' שהתורה שנתן לנו היא שלו, ואומר דוד המלך עליו השלום בתהילים פרק א' כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה. ודורשים חז"ל שהקב"ה נתן לנו ולכל הלומדים תורת ה' באמת, את הזכות שהתורה תקרא תורתנו, כדרכם של אוהבים ואוהבים שנותנים הכל בשביל זולתם.

הקב"ה באהבתו כי רבה עלינו הוציא אותנו ממצרים מבית עבדים ואומרים חז"ל כל זמן וכל שנה מתרבה האהבה והקב"ה פודה את עמו מכל הצרות והקשיים שנמצאים בהם.

ויותר מזה דרשו חז"ל על חג שמחת תורה שנקראת עצרת, שאומר הקב"ה נכון שאחר חג הסוכות אנחנו מסיימים את החגים שהייתם ביחד איתי, אל תעזבו אותי תישארו עוד יום אחד ביחד בשמחה ובטוב לבב. וכן הוא ענין אסרו חג שדרשו חז"ל על הפסוק אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח, שבני ישראל לא יעזבו את החג אלא ימשך עוד את אהבתנו לה' יתברך עוד יום אחד כדרכם של אוהבים.

פרק ב'

מצות אהבת עם ישראל להקב"ה

מצות עשה מן התורה לאהוב את השם שנאמר ואהבת את השם אלוקיך, ומה היא אהבה, כותב הרמב"ם בספר המצוות, עשה, וזה לשונו: נצטוינו באהבתו יתעלה. וזה: שנחשוב ונתבונן במצוותיו ומאמריו ופעולותיו עד שנשיגהו ונהנה בהשגתו, בתכלית ההנאה, וזאת היא האהבה המחייבת עכ"ל.

ובפרט כמו שכתבנו בפרק הקודם שהקב"ה בחר בנו ונתן לנו מחלקו כבוד והדר וחכמה עד כדי שנתן לנו את הכתר האישי שלו, ודאי שכשנתבונן בזה זוהי אהבת השם האמיתית.

ומוסיף הרמב"ם בהלכות יסודי התורה פרק ב' סעיף א', וזה לשונו: הקל הנכבד והנורא מצוה לאוהבו שנאמר ואהבת את ה' אלוקיך, והאיך היא הדרך לאהבתו? בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהם חכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול כמו שאמר דוד המלך עליו השלום צמאה נפשי לאלוקים (תהילים מ"ב ג')

ובסגנון זה ובהוספת ענין האהבה מוסיף בספר החינוך (מצוה ת"יא) וזה לשונו מצוה לאהוב את השם, שנצטוינו לאהוב את המקום ברוך הוא שנאמר ואהבת את ד' אלוקיך וענין המצוה שנחשוב ונתבונן בפקודיו ופעולותיו עד שנשיגהו כפי יכלתנו ונתענג בהשגחתו בתכלית העונג יוצאת היא אהבה המיוחדת, ולשון ספרי. לפי שנאמר "ואהבת" איני יודע כיצד אוהב אדם את המקום, תלמוד לומר והיו הדברים האלה אשר אנוכי מצוך היום על לבבך, שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והיה העולם כלומר, שעם התבוננות בתורה תתישב האהבה בלב בהכרת, ואמרו חז"ל שזאת האהבה תחייב האדם לעורר בני אדם באהבתו לעבדו.

ובספר סמ"ג. כותב באריכות גדולה, שאדם יתבונן על עצמו איך הוא נברא וגופו מתפקד בראיה בשמיעה וכו' ובוזה יבא לשבח ולאהוב את הקב"ה ביתר שאת וביתר עוז.

הקב"ה אוהב אותנו ולכן בחר בנו ומעניק לנו את כל הטוב שבעולם ברוחניות ובגשמיות. אהבה שאנחנו מצויים לאהוב אותנו, זה לעורר את רגש האהבה ולהתבונן במעשיו ופעולותיו להעמיק להבין את התורה, ולשמוח, ולהתענג, בהשגה שלנו ובהבנה שלנו וזוהי האהבה.

אהבת ה' באה לידי ביטוי, כשאדם צריך לעשות שני דברים תפילה, לימוד תורה, מצוות, או דברי הרשות, מה יעשה קודם? אוהב עושה דבר ראשון את צרכי אהובו כי כמו שלמדנו מספרי הראשונים שהאהבה ה' בדיעה ובהכרה של טוב הנאהב והערכה אליו, והתבוננות פירוש חיים בחשיבה ובמחשבה על גדולתו ופעולותיו של האהוב, ואז עושים קודם את הדברים של האהוב ואחר כך מתפנים לדברים אחרים, ואפילו שכל זה מעוגן במצוות עשה, תפילה בזמן וכל המצוות של זמן, כגון ברכת המזון מיד בסיום הארוחה, שבת ויום טוב האסורים במלאכה. האהבה תמיד יקיים מצוות אלו עם רגש לאהוב, ואז המצוות נראות הרבה יותר מאירות ומשובחות.

ובספר חובת הלבבות מסכם את ההתבוננות אהבת השם אלוקינו, במעלות, שלב אחר שלב. האחד, אהבת ה' בעבור הטבתו לאדם והחסד שעושה עמנו.

השני, דרגה נוספת באהבת השם, שהוא עובר על פשעינו ומוחל לנו על הכל ומכפר לעוונותינו.

השלישי, והיא הדרגה הגבוהה שאנחנו אוהבים את השם אלוקינו בעבור גדולתו ורוממותו ומוראו לעצם כבודו לא לתוחת ולא לפחד ועל משקל זה תהיה האבה ממנו באלוקים לרוב חסדו עלינו והתמדת טובתו לנו ותדבק נפשינו באהבתו לתקוות גמולו. וזה פירוש הפסוק צמאה נפשי לאלוקים לקל חי מתי אבוא ואראה פני אלוקים. האהבת השם היא השתוקקות וגעגועים וכיסופים הבאים דרך התבוננות שלמדנו עד כאן.

פרק ג'

מעשים ופעולות המביאים לאהבת השם

בפרק הקודם כתבנו, מהי האהבה, המחשבה המביאה לידי אהבת השם ההתבוננות, והרגש הגואה והנכסף והתענוג שברגש, שהיא אהבת השם, ומובא בספר חובת הלבבות בהקדמה שכל המצוות שבלב יש בהם גם עשיה ממש דהיינו פעולות בגוף האדם, מכיוון שכל מצוה בנויה משלש דברים מחשבה, דיבור, ומעשה, וכמו שלמדנו עד כה שמצוות אהבת ה' היא במחשבה ובדיבור ובהתבוננות, יש בה גם פעולות שעל האדם לעשותו.

והסיבה היא כמו שאומר רבי ישראל מסלנט זצוק"ל בספרו אור ישראל. שאדם נפעל על פי פעולותיו. ולכן, אפילו אם אדם מתבונן היטב ומגיע לדרגות הנפלאות של אהבת ה', בנקל יכול להפסיד את אהבת ה' אם דרכיו ומעשיו לא יהיו בהתאם.

וכך כתב בספה"ק נועם אלימלך פרשת בא. הצדיק הגדול מאוד שהגיע למעלת הענוה בשלימותה צריך להיזהר ביותר שלא יחשיב את מעלותיו, כי בזה נעשה לבעל גאוה גדול, בחשבו שהשיג את מידת הענוה בשלימות, ואפילו שמתגאה רק בינו לבין עצמו, עליו נאמר, שהקב"ה לא יכול להיות במחיצתו, ועל ידי זה מאבד את אהבת ה'.

וכעין זה בעניין אחר כותב בספה"ק היכל הברכה מקאמרנא, בפרשת במדבר, שאדם לא יסגף את עצמו כלל ואפילו שהוא צדיק גמור, כי דרך וטבע המסתגף שהוא חושב שרק הוא ירא שמים, ובלבו מבוזה את הציבור, ואפילו שחושב כך רק בינו לבין עצמו, הרי זה גאוותן ושוכח מהקב"ה ומאבד את מצוות אהבת ה'.

ולכן מסביר בספה"ק היכל הברכה, שאדם צריך שיהיה סביבו שפע ברכה, וישפיע תמיד, ויתן תמיד לאחרים, ויעזור לזולתו, ועל ידי זה יאהב את הציבור ובה מקיים את מצוות אהבת ה'.

וכך כותב במפורש הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל בספרו נועם אלימלך. בפרשת שמות: שעיקר אהבת ה' זה להתעסק בעזרה וסיוע לישראל וריבוי אהבת ישראל זהו אהבת ה'. וזה לשונו: יהודי אשר בשם ישראל יכונה, זה הנתחזק ונתישן בצדקו ימים רבים ואפילו שעושה דברים גדולים וצדקות רבות, הוא ניצול מגדלות וגאוה מפני שמצער את עצמו על צרכי ישראל וגלותם המר במיסיים וארנוניות, וכל התלהבותו ודבקותו בעבודת ד' אינו שווה לא כלל מרוב דאגתו להם, ומחמת גודל אהבת ישראל שבו, זה מורה על גודל אהבת הבורא יתברך שמו וכו', ודע לך שכפי גודל אהבת ישראל, היא אהבת הבורא ברוך הוא. מלמדים אותנו גדולי ישראל את המעשה בפועל איך נפעל אצלינו אהבת ה' בשלימות והיא רק על ידי השתתפות בצערו ובשמחתו של הזולת ולהשקיע בעם ישראל שלא על מנת לקבל פרס, על ידי זה נגיע לאהבת ישראל בשלימות.

סיכום - מצוות עשה מן התורה ואהבת את ד' אלוך

כדי לקיים את מצוות אהבת ה' בשלימות צריך לדעת ולשנן תמיד כמה דברים.

דבר ראשון:

לזכור בכל יום ויום שד' אוהב אותנו אהבת עולם, אהבה רבה. הקב"ה בחר בנו מכל העמים, מחבב אותנו כבניו ממש.

דבר שני:

להתבונן כמה טובות עשה לנו השם. בבריאתו אותנו בריאים ושלמים, מכלכל אותנו בהרחבה והרווחה, סולח על חטאינו מוחל על פשעינו, מחיה אותנו בטוב טעם.

דבר שלישי:

להתבונן בגדלות הבורא ובנפלאותיו, ללמוד ולעיין בתורתו הקדושה ומתוך זה נשיג געגועים וכיסופים אליו יתברך.

דבר רביעי:

להיות מסור לזולת, לשאת בעול עם בני ישראל, לעזור ליהודי עד כדי מסירות גדולה, להכניס בלבינו אהבת ישראל חזקה.

דבר חמישי:

לכבד ולחשוב בחשיבות אפילו על פשוטי העם, לא להתנשאות על אף יהודי אפילו רק בלב, לא לבוז לאף בריה אפילו רק במחשבה בינו לבין עצמו.

ובזה מקיימים אנו בהידור רב את המצוה הגדולה ביותר "ואהבת את ה' אלוךך :

לרשת פרשת השבוע

א

שבת זו שאחרי חג השבועות, דומה היא לשמחת שבת שבע ברכות של חתן וכלה. שהרי חז"ל דרשו על הפסוק. צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו **ביום חתונתו וביום שמחת לבו** (שה"ש ג-יא) **ביום חתונתו** - זה מתן תורה, **וביום שמחת לבו** - זה שמיני למילואים שנתחנך בו המשכן במדבר. ושני דברים אלו שייכים בשבוע זה. א. שבוע שחל בן חג השבועות זמן מתן תורתנו. ב. קוראים אנו השבוע פרשת הקמת המשכן.

כל אחד מבין שיש לו קשר לשמחת כלולות זו, שהרי אנחנו חוגגים את חג השבועות, וחגנו גם את ימי חנוכת המשכן בחודש ניסן. רק שומה עלינו להבין מי כאן החתן ומי היא הכלה או הנמשל לכלה, ומה היא התחזוקה השותפת של הקמת בית נאמן זה.

בפרשה שלנו פרשת נשא פרק ז' פסוק א' נאמר: ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן. מפרש רש"י, כלת כתיב, יום הקמת המשכן היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה. ומקשה רש"י, למה רק משה נקרא ונמשל לכלה הרי בצלאל ואהליאב ועוד הרבה חכמי לב הקימו את המשכן. מתרץ רש"י, תלאו הכתוב במשה, לפי שמסר נפשו עליו וכו', וכן מצינו בדוד, לפי שמסר נפשו על בית המקדש, נקראה על שמו שנאמר ראה ביתך דוד עכ"ל.

רש"י הק' מלמד אותנו כאן דברים בסיסיים ביחוד השם ובהשראת השכינה מי החתן ומי הכלה ואיך ומה הוא החיבור ביניהם. א. כלל ישראל הם בעצם הכלה ויום הקמת המשכן ויום מתן תורה המה ימים כביכול יום נשואין של הכלה ישראל עם הקב"ה, ומה יחודו של יום. זה מבאר רבי יוסף קמחי בלשונו הזהב, נמשלה העת ההיא להכנסת חתן וכלה לחופה, וקודם זה נמשלו לארוס וארוסה, ומכאן ואילך לחתן וכלה שיושבים בשמחתם יחד **ושמחת לבו** - השמחה שענהו הקדוש ברוך הוא לשרות השכינה במעשה ידיו. והיה נחשב אצלו כיום **חתונתו** שאין שמחה בעולם כשמחה הזאת, לבנות ילוד אשה בית ולשכון שם כבוד רבון כל העולמים ואין גדולה יתירה מזו. ב. שואל רש"י הרי שמחת הכלה זה כלל ישראל או לכל הפחות אלה העוסקים במלאכה ומדוע התורה מדגישה לנו שרק משה נמשל לכלה ורק בו שייך שמחת חתן וכלה כביכול. אומר רש"י לפי שמסר נפשו עליו. דהיינו כלה. היא מסירות נפש, נותנת את כל כולה לחתן, כל הזמן אפילו לאחר שמחת השבע ברכות, לעולם ועד. ג. וזה ההדגשה הברורה ברש"י, יום הקמת המשכן היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה. רק באותו היום ורק שמחו כמו הכלה, אבל האמת היא שרק משה רבינו הוא הכלה האמיתי של הקב"ה וכלל ישראל נשארו רק בתאוריה ולא למעשה. אמנם לא הופקעו לגמרי מהאפשרות להיות בשמחת כלולות עם הקב"ה, ויש להם אפשרות לחזור לבחינת אותו היום וזה תלוי רק במסירת נפשם עבור הקב"ה. ד. מסביר רש"י, מה הם מעשיה של כלה שבזה ראויה היא להקרא כלה. וז"ל: 1. מסר נפשו עליו. פירושו: להתאמץ עם כל הקשיים. כמו שנאמר אצל דוד המלך, זכור ה' לדוד את כל ענותו. 2. לראות תבנית כל דבר ודבר. 3. כמו שהראהו בהר. 4. ולא טעה בתבנית אחת.

ביום ובזמן חתונה כולם שמחים. כולנו שמחנו בחודש ניסן ובחג שבועות העבר. שומה וחובה עלינו כל אחד ואחד לדעת המעשה אשר יעשה כדי באמת להשאר בבחינת כלה.

גם ענין הכלה שמוזכר בתורה על מתן תורה. שנאמר: וַיִּתֵּן אֱלֹהִים לְדָוִד אֶת־בְּתוּלָתוֹ לְדָבָר אֲתוֹ בְּהָר שִׁינַי לְחַת הָעֵדֻת לְחַת אֶבֶן פְּתָבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים. פירש והדגיש רש"י. **ככלתו**. ככלתו פתיב - חסר - שְׁנִמְסָרָה לוֹ תוֹרָה בְּמִתְנָה כְּכֹלָה לְחַתוֹ, שְׁלָא הָיָה יָכוֹל לְלַמֵּד כְּכֹלָה בְּזִמְן מֵעַט כְּזֹה. דָּבָר אַחֵר, מָה כְּכֹלָה מִתְקַשְׁטָת בְּכ"ד קְשׁוּטִין - הֵן הָאֲמוּרַיִם בְּסִפְרֵי יְשַׁעְיָה - אֶף תְּלַמִּיד חָכָם צְרִיךְ לְהִיּוֹת בְּקִי בְּכ"ד סְפָרִים : **לדבר אתו**. החקקים והמשפטים שבו אלה המשפטים :

הדגיש רש"י כמה דברים. א. התורה היא ככלה ולא הכלה עצמה, כמו שכלה צריך הרבה זמן כדי ללמוד אותה ולדעת את מעשיה. כמו כן היא התורה הקדושה שאי אפשר ללמודה בזמן מועט. ב. הכלה האמיתית והיא לנצח נצחים זה התלמיד חכם שהוא לומד ובקי בכל התורה יומם ולילה. ג. היופי והקישוטים של הכלה שמתנאה בהם בפני החתן, הלא הוא נותן התורה. זה הלימוד בכל ספרי הקודש התנ"ך כפי שלמדוהו ולמדו אותנו חז"ל הקדושים.

אחרי הלימוד שלמדנו כאן מהי ערכה של השראת השכינה, באיזה אופן יש ליהודי חיבור עם הקב"ה התיחדות נכונה ואמיתית, מהיום והלאה נלמד בהתמדה ובשקידה נתאמץ להבין כל דבר על בוריו ולא נחסיר כלום ממה שלמדנו. השמחה הכיסופים והגעגועים לעשות את רצון החתן בשלימות היא היא קיומו של בית נאמן להשם ולתורתו.

לרשת פרשת השבוע

ב

בפרשה אנחנו לומדים את מצוות הנזיר והלכותיהם. היום הזה יש רק דיני נזיר רק כפי שנדר, אין קרבנות אין טהרה, ולכן העיקר מה שנשאר לנו ללמוד בסוגיות הנזיר בגמרא, ונחשב לנו כאילו קימנו בכל פרטיה ודקדוקיה. עוד מעלה יש בלמדינו פרשת נזירות, שאנחנו נלמד מזה הליכות חיים ששייכים גם היום הזה בחיי היום יום. וכמו שאומר הרמב"ן לבנו. "וכאשר תקום מהספר תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו" כגון אם לומדים אנחנו היום מצוות והלכות נזירות, אין מה לקיים כפשוטם שהרי לא שייך היום דיני סוטה כלל, ואין טהרה, ואין קרבנות. ואפילו אם מישהוא קבל עליו היום נזירות, אין לו רק דיני נדרים, והלואי שיצליח לקיים כראוי. אחרי חיפוש נכון מוצאים דברי הליכות חיים בחיי המעשה כיום, שנלמד אותם מפרשת הנזיר בעזרי"ש.

ברש"י הק' מובא שתי מטרות לאדם המתנזר מן היין. א. לקיים מצות לא תעשה. כי כשרואה קלקול יזיר עצמו מן היין שהוא מביא לידי ניאוף. ב. לקיים מצוות עשה. להבדיל עצמו מן היין לשם שמים, (קידוש השם). ע"כ.

לכאורה עבודת השם במיטבה. זהירות-סור מרע, וקידוש שם שמים – עשה טוב, קיום מצוות עשה ולא תעשה, ובאמת התורה מעידה בפסוק ח' כל ימי נזרו קדוש הוא להשם. ובהבנה רדודה, זה נשמע חזק מאוד "קדוש הוא הנזיר מופרש הוא להשם לבדו" אבל רש"י מסביר, זו קדושת הגוף מלהטמא למתים. דהיינו הנזיר לא קדוש בקדושת עבודת השם כלל, וגם אינו קדוש בקדושת הגוף שצריך פדיון. אלא אחד מדיני הנדר למי שנדר בנזירות שאסור לו להטמא למתים ואיננה קדושה אלוקית כלל. ולא עוד אלא התורה אומרת שהנזיר נקרא חוטא כי לא עומד בדיבורו ולא נזהר בהלכות הנזירות להשמר מטומאת מת. והדבר פשוט שנקרא חוטא שהרי אדם מועד לעולם בשוגג כמזיד. ועוד מוסיף רבי אליעזר בן הקפר הוא חוטא כי ציער עצמו מן היין.

חובה עלינו להבין. הנזיר מתאמץ מקריב הנאות עולם הזה כדי להתחזק במצוות, כדי לקדש שם שמים ברבים. כי הרי היכן שיהיה כולם יראו מגדל שער ארוך, תמיד ישתדל לשמור את עצמו בטהרה ובנקיות, לכאורה קידוש שם שמים גדול. האם לכוזא אדם אפשר לקרא לו חוטא, האם לא קדוש אמיתי.

ועוד, הרי התורה בעצמה מצוה על איסור שתית יין לעובדי השם, פרק י'. **ה** וידבר השם אל אהרן לאמר **ט** יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמתו חקת עולם לדרתכם **ז** ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור **א** ולהורות את בני ישראל את כל החקים אשר דבר השם אליהם ביד משה. ואם כן זה זכות מי שמקבל עליו מצוות התורה, ומדוע הנזיר נקרא חוטא.

ונראה לבאר זאת בטוב טעם. שהתורה עצמה מלמדת אותנו איך לנהוג במצוותיה. נזירות-איסור שתית יין, וזהירות יתר מן הטומאה, מחויבת על פי התורה הקדושה. א. לכהנים כי הם משרתים את השם בביתו תמיד, ב. תלמידי חכמים שלומדים תורה יומם ולילה ומורים הוראה בישראל. והיות שעיסוקם בקודש תמידי וקבוע לא שייך בהם צד אישי של התרוממות או נשיאות על הזולת, כי זה מתפקידם הייעודי להם. ואפילו הכי מקפידה עליהם התורה ואומרת, ולהבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור. תזכרו שיש נזירות-איסור שתית יין שהוא קודש וטהור כשזה מצוות השם. ויש נזירות שרק כלפי חוץ נראה כקודש אבל הוא חול וטמא, כשזה לא בא מציווי השם ואפילו אם האדם מתכוון לשם שמים וכו' כנ"ל מכל מקום לא זה עבודת השם. וזרזה אותנו התורה "ולהבדיל" כי כלפי חוץ הנזיר נראה וכולם קוראים לו קדוש, ועל פי רב גם מנהגיו ומעשיו וכו', צועקים אני קדוש, ולזה קראת התורה חוטא.

לומדים אנחנו א. קידוש השם או זהירות במצוות לא תעשה אין אדם יכול להחליט מעצמו, כי כשהוא מבין כדי שהוא ירגיש טוב עם זה או כל מיני סיבות האישיות בלבו וקיום תאוותיו זה נקרא חוטא, וסופו שבא לידי טומאה חמורה. ב. אין נקרא קדוש אלא העוסק בתורה ועובד השם במקדש.

ומזה נבין ונשכיל לא לחפש ענינים שהם נגד התורה רק בגלל שרצונו לעשות כך או כך, ולמצא לזה כאילו יש סימוכין לכך מאיזה מעשה כל שהוא. ונתמיד בלימוד התורה ובספרי מוסר ובשולחן ערוך לדעת המעשה אשר נעשה. ונכוון את רצונו לעשות ולקיים את המצוות כפי אשר צוה אותנו המצוה כי זה רצונו, ולא להחמיר היכן שלא צריך ואז להקל היכן שלא ראוי.

לא נבראו שבתות וימים טובים לישראל אלא כדי שיעסקו בהם בתורה. ומצות זכור את יום השבת לקדשו דרשו חז"ל זכריהו על היין, קידוש על היין זה מצוה דאורייתא. ויין ישמח אלוקים ואנשים. אין אומרים שירה אלא על היין. התורה נמשלה ליין שנאמר אכלו לחמי בלחמי ושתו ביינ מסכת.